

POSTANOWIENIE

Dnia 4 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **J. K. K.**
oskarżonego z art. 278 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 4 października 2023 r.,
skargi obrońcy oskarżonego
na wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie
z dnia 7 czerwca 2023 r., sygn. akt XI Ka 345/23,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie
z dnia 13 lutego 2023 r., sygn. akt IX K 34/22,
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżonego kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2023 roku, sygn. akt IX K 34/22, Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie uznał **J. K.** za winnego zarzuconego mu przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., natomiast oskarżonych **J. K.** oraz **M. T.** uniewinnił od zarzuconego im przestępstwa z art. 278 § 1 k.k.

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli prokurator i obrońca.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 7 czerwca 2023 roku, sygn. akt XI Ka 345/23, po rozpoznaniu wniesionych apelacji - w składzie jednego sędziego - uchylił zaskarżony wyrok - w części dotyczącej uniewinnienia oskarżonych J. K. oraz M. T. i sprawę tych oskarżonych przekazał Sądowi Rejonowemu Lublin – Zachód w Lublinie do ponownego rozpoznania. W pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy.

Skargę w trybie art. 539 a § 1 - 3 k.p.k. od przedmiotowego orzeczenia złożył obrońca oskarżonego J.K. formułując zarzuty:

1. naruszenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 449 § 2 k.p.k. w zw. z art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP poprzez rozpoznanie apelacji od wyroku z dnia 13 lutego 2023 r. przez Sąd II instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r., co ograniczyło prawo oskarżonego do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy, tj. przez skład trzyosobowy jako właściwy w przedmiotowej sprawie z uwagi na to, że postępowanie przygotowawcze toczyło się w formie śledztwa, w efekcie czego doszło do wydania wyroku przez Sąd nienależycie obsadzony;
2. naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. poprzez niezasadne uchylenie wyroku Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 13 lutego 2023 r. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania pomimo tego, że Sąd ad quem nie stwierdził, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego a jedynie, że możliwość taka istnieje.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Prokurator Rejonowy w P. w pisemnej odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego jest niezasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości. Treść tego przepisu w zestawieniu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że kognicja Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do zbadania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku wobec wystąpienia przesłanek określonych w art. 454 § 1 k.p.k., bądź też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19).

Podstawą wydania zaskarżonego w niniejszej sprawie wyroku był przepis art. 454 § 1 k.p.k. i stwierdzona przez Sąd Okręgowy niemożność wydania orzeczenia reformatoryjnego. Jak słusznie bowiem wskazano, w świetle reguły *ne peius* wynikającej z przepisu art. 454 § 1 k.p.k., jedynym możliwym rozstrzygnięciem stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Ponadto, Sąd Najwyższy nie stwierdził wystąpienia w niniejszym postępowaniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Podstawą wyznaczenia składu Sądu odwoławczego był art. 14fa ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2095), obowiązujący od 22 czerwca 2021 r. Zgodnie z przepisem art. 14fa ust. 1 tej ustawy

w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie. W konsekwencji jest to bez wątpienia przepis szczególny wobec ogólnych przepisów określających skład sądu odwoławczego na rozprawie apelacyjnej (art. 29 § 1 k.p.k.). Wykładnia systemowa tego przepisu nakazuje uznać, że trafnie znalazł on zastosowanie w niniejszym postępowaniu, przedmiotem rozpoznania którego jest czyn zagrożony karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Sąd Okręgowy orzekał w okresie wskazanym w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2095), albowiem do zniesienia stanu zagrożenia epidemicznego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej doszło w dniu 1 lipca 2023 r., podczas gdy orzeczenie Sądu Okręgowego w Lublinie zapadło w dniu 7 czerwca 2023 r. Nie doszło zatem w niniejszym postępowaniu do wydania wyroku przez sąd nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

JML

[ms]